

Lausunto - Valtion yhteisten työasemaratkaisun esiselvitysraportti (8.6.2010, versio 0.99)

Antopäivä: 18.8.2010

Lähtötilanne:

Lähtötilanneanalyysi ja sen pohjalta tehdyt johtopäätökset ovat varsinkin resurssi- ja kustannusanalyysin osalta harhaanjohtavia ja läpinäkymättömiä. Euromääräiseksi tehostamispotentiaaliksi vertailussa tulee 11-28% (Taulukko 5. yhden työaseman kustannus / vuosi). Kuitenkin kustannus- ja hyötyanalyysissä arvioidaan, että 700 henkilön työpanos voidaan korvata 400 hengen työpanoksella (tällöin kustannussäästö 9m€). Ollaan hyvin heikoilla jäillä analyysin luotettavuuden kanssa, jos toimintaa ei voidakkaan tehostaa 43%. 500 hengen työpanoksen kohdalla kustannushyöty on syöty kokonaan ja mikäli vaaditaan suurempaa resurssointia uusi ratkaisu on kalliimpi kuin vanha.

Vasta luotettavan ja ymmärrettävän lähtöanalyysin pohjalta voidaan tehdä strategisia linjauksia. Tämän takia lähtöanalyysi tulee uudelleentarkistaa ja korjata. Lisäksi analyysissä voisi selvittää onko VIP:n hahmottelema ratkaisu ainoa tapa tehostaa valtionhallinnon työasemaratkaisuja ja palveluja.

Tavoitetilä:

Esiselvityksessä olisi syytä tunnistaa useita erilaisia ratkaisumalleja, tehdä niiden vertailua ja analysoida paras ratkaisumalli läpinäkyvästi. Tässä raportissa on esitetty vain yksi mahdollinen ratkaisu ja sen riskianalyysi on jätetty kesken.

Yksi merkittävimmistä kysymyksistä uusien ratkaisujen osalla on se mitä hyötyä asiakas saa uudesta ratkaisusta. Uusi toimija työasemapalveluissa pikemminkin hankaloittaa viraston tietohallinnon toimia. Jos virastolla on oma toiminnanohjausjärjestelmä, niin ratkaisun yhteydessä tulee toinen toiminnanohjausjärjestelmä käyttöön. Järjestelmien yhdistämisestä aiheutuisi jälleen lisäkustannuksia. Mitä lisäarvoa VIP todella pystyy tarjoamaan?

Miten varmistetaan, että virastojen asioihin erikoistunut lähituki katoa muihin töihin? Miten ulkoituskumppani takaa 400 htp:n kuorman aiheuttaman palvelutason? Miten kilpailutus hoidetaan toisen kerran, kun erikoistunut henkilökunta on jo yhden ulkoituskumppanin leivissä (400 henkilön työpanosta ei kovin monesta yrityksestä suomessa löydy lähitukipalveluihin)?

PTAP ei poista tarvetta eri sovelluksille, yksittäisratkaisuille ja kokoonpanoille, jotka ovat virastojen työnteon edellytyksenä. Virastojen vastuulle jää tavoitetilän mukaan edelleen erikoissovellusten tuki. Raportissa ei ole esitetty arvioita minkälaisen työkuorman se aiheuttaa eikä työmäärää sille että kaikki erikoissovellukset virtualisoidaan. Tämäkään ei liene aivan tyystin ilmaista. Kuka tarjoaa tuen ja koulutuksen virtualisointityöhön?

Riskianalyysissä on lähes unohdettu virtualisointiratkaisujen suurin ongelma, eli täydellinen riippuvuus tietoliikenneverkkoihin. Ilman tietoliikenneverkkoa ei voi tehdä töitä. Miten varmistetaan, että verkko on koko ajan saavutettavissa ja kuinka paljon verkon puuttuminen aiheuttaa tukipyyntöjä? Millaiset ylimääräiset kustannukset

aiheutuu mobiiliyhteyksien käyttöönotosta kotimaassa ja ulkomailla? Virastojen tietoliikenne- ja muun infrastruktuurin valmiutta ei ole analysoitu uuden teknologian ja konseptin käyttöönotossa.

Riskianalyysissä oli puutteita lisäksi tietoturvanäkökulmasta. Keskitetyissä ratkaisuissa lisääntyvät riskit ja mahdollisuudet haavoittaa koko valtionhallintoa keskitetyn pisteen kautta. Mikä on esitetyn ratkaisun vikaherkkyys ja haavoittuvuus ilkeille?

Epäjohdonmukaisen analyysin esimerkkinä tuon esille luvussa 9.2.2 esiintyneen lauseen "Kevytpäätteiden sijasta voidaan palvelussa hyödyntää myös olemassa olevia, vanhempiakin PC-tietokoneita". Eikö tämä juuri syö pohjan pois VIP:n elinkaarenhallinnalta ja ympäristöystävällisyydeltä? Kuka näitä työasemia hallitsisi ja hallinnoisi?

Lisenssien- ja elinkaanrenhallinta VIP:n palveluna saattaisi toimia ihan hyvin. Keskitetty hallinto säästäisi resursseja yksittäiseltä virastolta ja yksikköhinta saadaan alemmas isompien volyymien ansioista. Nämäkin toki vaatisivat tarkempaa toteutusmallien analysointia.

Käyttöönottomalli:

Resurssit mallin käyttöönottoon alimitoitettuja, jotta se voitaisiin toteuttaa. Esim. 1hlö ei määrittele ja käyttöönota koko konseptin service desk -järjestelmää viidessä kuukaudessa.

Pienemmät virastot eivät välttämättä saa sanaansa esille, kun tarvittaisiin erityisratkaisuja.